

**Прилог емитован 19. маја 2015. у 15:00
у емисији Културни кругови: Арс сонора**

Tekst Srđan Terapić

Filip Glas, etide

Natasa Penezic, Branka Parlac, Nada Kolundzija,.

May 25, 2015 at 12:16pm

Извођење свих етида Филипа Гласа у оквиру једне концертне вечери, у светским оквирима представља значајан догађај. Први пут су ове композиције интегрално изведене пре неколико месеци, 5. и 6. децембра 2014. године на Некст Вејв фестивалу (Next Wave) који организује Бруклинска академија за музику. Глас је ова дела писао двадесет година. Почео је да их компоњује 1991. а последња је настала 2012. године. Како сам композитор каже, писане су из потребе да постане бољи свирач. У ове две деценије Глас је компоновао девет од укупно десет симфонија. Тако на пример, на почетку овог периода налази се симфонија број 1 из 1992. Њен назив је *Law* и инспирисана је истоименим албумом Дејвида Боувија за који је музику писао Брајан Ено. С друге стране, негде пред крај овог периода, 2010. године, написана је симфонија број 9, која би због своје популарности могла да се назове и својеврсним бестселером.

И док су на премијерном интегралном извођењу Гласових етида била ангажована десеторица пијаниста, београдско извођење је у том смислу било још ексклузивније. На сцени су се смењивале три пијанисткиње, Нада Колунџија, Бранка Парлић и Наташа Пенезић.

Клавирске етиде Филипа Гласа делују попут једноставних комада. Мелодије у њима су сведене, а већина њих је заснована на вишеструким репетитивним остинатним деоницама. Управо у тој чињеници међутим и лежи њихова тежина: кроз трајање сваке од ових етида потребно је одржавати увек исте параметре израза јер су карактери јединствени и не долазе у сукобе. Прва етида има бетовенско-шубертовски сензибилитет, друга звучи као поп успаванка, док се у једанаестој рецимо, кроз репетитивне деонице нагло помаља рахмањиновски пасаж. Управо у једноставности се огледа и дубоки филозофски смисао ових дела, који највећу тежину добија у последњој, двадесетој етиди коју је маестрално извела Нада Колунџија.

Све три пијанисткиње показале су различите квалитете израза. Бранка Парлић је уметница посебног сензибилитета, идеалног за музику минимализма и постминимализма. Публици је уосталом познат њен досадашњи рад, нарочито због комерцијално успелог албума *Метаморфозис* којег је издала издавачка кућа Б92 2006. године. Пре овог издања, посебан траг је оставила и прва плоча на овим просторима са музиком Ерика Сатија из 1988. године, која је изашла у издању М продукције Радио Новог Сада. У оквиру репетитивних фраза етида Филипа Гласа,

она је правила суптилне микродинамичке односе градећи добро изражене карактере сваког од изведених комада. Тон њеног инструмента је мекан, израз медитативан.

Нада Колунџија је публици позната као један од најбољих познавалаца и интерпретатора клавирске музике XX и XXI века. Клавирски звук ове уметнице препун је садржаја најразличитије врсте, те су и најсложеније Гласове текстуре добиле сасвим посебно звучање у оквиру којег су се назирале најразличитије боје и звонке аликвоте.

Наташа Пенезић, најмлађа од свих учесница, показала је енергичност и техничку прецизност. Нарочито добро је интерпретирала механичке етиде у оквиру којих се инсистирало на ритмичком аспект, попут етиде број 10 која подсећа на ономагопеју воза.

Крајње неубичајено је да се на неком од концерата фестивала авангардне и експерименталне музике какав је Ринг Ринг нађе толики број публике. Сала Коларчеве задужбине те вечери била је пуна. Иако је музика можда и најпознатијег живог композитора крајње приступачна, ипак радује чињеница да домаћа публика итекако зна да препозна уметничка стремљења која су мало другачија од оних конвенционалних. Чини се да у том препознавању није било помодарства, већ само искреног дивљења и уживања у подухвату ове три изузетне уметнице.

